

**REPUBLIKA HRVATSKA
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA**

22. sjednica Županijske skupštine Zagrebačke županije, 10. prosinca 2020.

- PREDMET:** Prijedlog Programa poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora Zagrebačke županije u 2021. godini
- PREDLAGATELJ:** Župan Zagrebačke županije
- IZVJESTITELJ:** Josip Kraljičković, pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo

Na temelju članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine" broj 33/01, 60/01 - vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08 i 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17 i 98/19), članka 40. Statuta Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 17/09, 31/09, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst, 5/18, 14/18, 18/18 - pročišćeni tekst, 3/20 i 23/20) te članka 21. Poslovnika o načinu rada Župana („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 26/09, 1/11, 31-II/13 i 20/17) Župan Zagrebačke županije dana 26. studenog 2020. godine donosi

ZAKLJUČAK

o utvrđivanju prijedloga

Programa poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora Zagrebačke županije u 2021. godini

I.

Utvrdjuje se prijedlog Programa poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora Zagrebačke županije u 2021. godini te se isti upućuje Županijskoj skupštini Zagrebačke županije na raspravu i donošenje.

II.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

KLASA : 022-01/20-01/47

URBROJ : 238/1-03-20-34

Zagreb, 26. studenog 2020.

ŽUPAN

mr.sc. Stjepan Kožić, dipl.ing.

Na temelju članka 36. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“ broj 118/18, 42/20 i 127/20), članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01-vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11 i 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17 i 98/19), članka 24. Statuta Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 17/09, 31/09, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst, 5/18, 14/18, 18/18 - pročišćeni tekst, 3/20 i 23/20), članka 64. Poslovnika Županijske skupštine Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 26/09, 5/13 i 6/13 – pročišćeni tekst, 28/17, 5/18, 14/18 i 18/18 - pročišćeni tekst, 23/20 i 34/20), a u skladu sa Županijskom razvojnom strategijom Zagrebačke županije do 2020. („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 29/17) i Odlukom o produljenju važenja Županijske razvojne strategije do 2020. do 31. prosinca 2021. godine („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 16/20) Županijska skupština Zagrebačke županije na __. sjednici održanoj _____ 2020. godine donosi

PROGRAM POTICANJA RAZVOJA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RURALNOG PROSTORA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE U 2021. GODINI

I. UVOD

Razvoj poljoprivredne proizvodnje i šumarstva te s njima povezan razvoj cjelokupnog ruralnog prostora Zagrebačke županije prepoznat je u razvojnim programima Zagrebačke županije kao jedna od važnih sastavnica ukupnog razvoja županijskog gospodarstva.

Zemljište je glavni čimbenik u poljoprivrednoj proizvodnji. Poljoprivrednim zemljištem smatraju se poljoprivredne površine koje dijelimo na oranice, livade, pašnjake, vrtove, vinograde, voćnjake, šume, maslinike, trstike i močvare te ostalo zemljište koje se može privesti poljoprivrednoj proizvodnji.

Pretežnu većinu poljoprivrednog zemljišta u Zagrebačkoj županiji čine oranice i vrtovi, oko 60%, slijede livade s oko 27%, pašnjaci sa 7,5%, vinogradi s 3% i voćnjaci s 2%.

Tablica 1. Osnovne kategorije korištenja zemljišta (ha) u Zagrebačkoj županiji – katastarski podaci

Red br.	Naziv	Površina (ha)	%
1.	Poljoprivredno zemljište	168.617	55,23
2.	Šume, trstici	106.110	34,76
3.	Vode	7.376	2,42
4.	Zgrade i dvorišta	7.735	2,53
5.	Željeznice, ceste i putovi	10.071	3,30
6.	Ostalo	5.384	1,76
	Ukupna površina:	306.035	100,00

Izvor: Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije do 2020.

Uvidom u podatke Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, koja vodi ARKOD sustav evidencije poljoprivrednih površina, u 2019. godini evidentirano je ukupno

71.299,11 ha poljoprivrednog zemljišta za koje možemo smatrati da se nalazi u nekom obliku komercijalnog korištenja.

Tablica 2. Poljoprivredno zemljište na području Zagrebačke županije koje se nalazi u sustavu poticaja od 2016. do 2019. godine

Vrsta upotrebe	Površina (ha)			
	2016.	2017.	2018.	2019.
Oranica	55.216,60	55.427,25	55.176,54	55.454,04
Staklenik na oranici	63,30	65,29	66,62	64,72
Livada	11.808,00	11.752,74	11.709,25	11.292,80
Pašnjak	1.071,10	1.031,50	936,40	983,49
Krški pašnjak	121,10	133,69	146,07	158,47
Vinogradi	905,10	876,96	852,98	808,43
Iskrčeni vinogradi	4,30	5,45	5,34	14,31
Maslinik	-	-	-	-
Voćne vrste	1.915,90	2.020,98	2.116,33	2.157,36
Rasadnik	16,00	16,81	16,97	16,35
Citrusi	-	-	-	-
Kultura kratkih ophodnji	3,30	2,34	2,53	3,05
Orašasto drvenaste kulture	-	-	-	-
Miješani trajni nasadi	47,00	45,72	44,73	43,44
Mješovito korištenje zemljišta	-	-	-	-
Ostalo zemljište	136,50	129,74	121,84	302,65
UKUPNO:	71.308,20	71.508,45	71.195,60	71.299,11

Izvor: APPRRRR, 2020.

U Zagrebačkoj županiji je u 2017. godini stvoreno 5,7% ukupne bruto dodane vrijednosti Republike Hrvatske (5. u RH), odnosno 7,1% ukupne bruto dodane vrijednosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva Republike Hrvatske (5. u RH).

Bez obzira na ostvarene vrijednosti gospodarskih pokazatelja i relativan mali udio od 4,4% u ukupnom gospodarstvu Zagrebačke županije, treba naglasiti da je na ruralnim područjima jedan od ključnih sektora poljoprivrede (6. u ZŽ). Njezin značaj nadilazi uobičajene vrijednosne pokazatelje, jer je višeznačnost poljoprivrede prepoznata kao bitna odrednica njene održivosti ali i održivosti područja u kojima se odvija. Pri tome se misli kako na prirodnu, tako i na društvenu održivost gdje je poljoprivrede jedna od okosnica očuvanja tradicijske i kulturne baštine.

U Upisnik poljoprivrednih gospodarstva u Zagrebačkoj županiji u 2019. godini bilo je upisano 14.493 gospodarstava, najviše u Republici Hrvatskoj. Od toga je, prema organizacijskom obliku poslovanja, čak 14.134 ili 97,5% gospodarstva djelovalo kao obiteljsko gospodarstvo. Prema ostalim organizacijskim oblicima u Upisniku je bilo upisano 136 obrta, 202 trgovačkih društava, 10 zadruga i 10 ostalih.

Tablica 3. Broj poljoprivrednih gospodarstava po kategorijama od 2016. do 2019. godine

Broj poljoprivrednih gospodarstava po kategorijama	2016.	2017.	2018.	2019.
Obiteljska poljoprivredna gospodarstva	14.610	13.804	13.955	14.134
Obrti	132	129	130	136
Trgovačka društva	183	187	190	202
Zadruge	11	10	9	11
Ostalo	9	8	9	10
Ukupni broj gospodarstava	14.945	14.138	14.293	14.493

Izvor: APPRRR, 2020.

Osim po broju upisanih poljoprivrednih gospodarstva, Zagrebačka županija je također u vrhu Republike Hrvatske prema broju mladih poljoprivrednih gospodarstva čije odgovorne osobe nisu starije od 40 godina. Mladi poljoprivrednici najveći su potencijal za promociju i implementaciju pametnih, preciznih, digitalnih i inovativnih tehnologija u poljoprivredi, šumarstvu i razvoju ruralnih područja.

Tablica 4. Broj mladih poljoprivrednih gospodarstava po županijama 2019. godine

Županija	< 41 godine	Ukupno
Osječko-baranjska	2.242	12.790
Zagrebačka	1.664	14.493
Bjelovarsko-bilogorska	1.499	7.513
Vukovarsko-srijemska	1.441	11.399
Koprivničko-križevačka	1.296	9.247
Virovitičko-podravska	1.282	6.597
Sisačko-moslavačka	1.269	10.135
Brodsko-posavska	1.026	7.342
Splitsko-dalmatinska	972	13.307
Krapinsko-zagorska	930	6.541
Varaždinska	922	8.937
Istarska	913	8.490
Karlovačka	890	6.355
Zadarska	837	8.000
Dubrovačko-neretvanska	786	6.239
Požeško-slavonska	773	5.222
Grad Zagreb	768	8.244
Ličko-senjska	716	5.167
Međimurska	566	4.901
Primorsko-goranska	508	4.010

Šibensko-kninska	437	5.658
------------------	-----	-------

Izvor: APPRRR, 2020.

Tablica 5. Broj mladih poljoprivrednih gospodarstava po JLS Zagrebačke županije 2019. godine

	< 41 godine	Ukupno	%
Zagrebačka županija	14.493	1.664	11,48
Dugo Selo	271	29	10,70
Brckovljani	219	29	13,24
Rugvica	376	43	11,44
Ivanić-Grad	895	146	16,31
Kloštar Ivanić	514	59	11,48
Križ	484	71	14,67
Jastrebarsko	1.113	126	11,32
Klinča Sela	442	44	9,95
Krašić	201	24	11,94
Pisarovina	468	56	11,97
Žumberak	82	5	6,10
Samobor	863	82	9,50
Sveta Nedelja	287	36	12,54
Stupnik	131	8	6,11
Sveti Ivan Zelina	1.578	136	8,62
Bedenica	254	20	7,87
Velika Gorica	1.431	196	13,70
Kravarsko	133	14	10,53
Pokupsko	210	27	12,86
Orle	280	34	12,14
Vrbovec	1.110	108	9,73
Dubrava	583	80	13,72
Farkaševac	287	29	10,10
Gradec	425	53	12,47
Preseka	253	21	8,30
Rakovec	204	29	14,22
Zaprešić	355	48	13,52
Bistra	179	24	13,41
Brdovec	184	23	12,50
Dubravica	189	14	7,41
Jakovlje	193	20	10,36
Luka	107	9	8,41
Marija Gorica	101	9	8,91
Pušća	91	12	13,19

Izvor: APPRRR, 2020.

Osim mladih poljoprivrednika, Zagrebačka županija posebnu pažnju posvećuje razvoju ekološke poljoprivrede. Sama ekološka poljoprivredna proizvodnja na području cijele Republike Hrvatske doživljava značajan napredak pa je tako i na području Zagrebačke županije,

u odnosu na 2016. godinu, u 2019. površina korištenog poljoprivrednog zemljišta povećana za nešto više od 17 %, a u porastu je i broj ekoloških poljoprivrednih proizvođača.

Tablica 6. Broj ekoloških poljoprivrednih gospodarstava po JLS Zagrebačke županije 2019. godine

	Ekološki subjekti	Ukupno PG	%
Zagrebačka županija	270	14.493	1,86
Dugo Selo	7	271	2,58
Brckovljani	5	219	2,28
Rugvica	3	376	0,80
Ivanić-Grad	25	895	2,79
Kloštar Ivanić	7	514	1,36
Križ	14	484	2,89
Jastrebarsko	17	1.113	1,53
Klinča Sela	6	442	1,36
Krašić	4	201	1,99
Pisarovina	4	468	0,85
Žumberak	2	82	2,44
Samobor	17	863	1,97
Sveta Nedelja	11	287	3,83
Stupnik	3	131	2,29
Sveti Ivan Zelina	16	1.578	1,01
Bedenica	4	254	1,57
Velika Gorica	46	1.431	3,21
Krvarsko	3	133	2,26
Pokupsko	1	210	1,43
Orle	3	280	0,36
Vrbovec	22	1.110	1,98
Dubrava	16	583	2,74
Farkaševac	1	287	0,35
Gradec	3	425	0,71
Preseka	3	253	1,19
Rakovec	3	204	1,47
Zaprešić	11	355	3,10
Bistra	3	179	1,68
Brdovec	3	184	1,63
Dubravica	0	189	0,00
Jakovlje	2	193	1,04
Luka	2	107	1,87

Marija Gorica	0	101	0,00
Pušća	3	91	3,30

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, 2019.

Tablica 7. Površina ekološkog korištenoga poljoprivrednog zemljišta po kategorijama u hektarima, Zagrebačka županija, 2016./2019. godina

	2016.			2019.		
	U prijelaznom razdoblju	Završeno prijelazno razdoblje	Ukupno	U prijelaznom razdoblju	Završeno prijelazno razdoblje	Ukupno
1. Korištena poljoprivredna površina (2 + 3 + 4)	1.368	720	2.088	951	1.208	2.159
2. Oranice i vrtovi	778	468	1.246	648	952	1.600
3. Trajni travnjaci	335	176	511	92	75	167
4. Trajni nasadi	255	76	331	211	181	392

Izvor: DZS, 2020.

S ciljem daljnjeg razvoja ekološke poljoprivrede na području Zagrebačke županije izrađeni su strateški dokumenti „Smjernice razvoja sela i poljoprivrede do 2030. godine u Zagrebačkoj županiji – razvoj ekološke proizvodnje i pametnih sela“ i „Program razvoja ekološke poljoprivrede u Zagrebačkoj županiji do 2030. – akcijski plan“ kojima je definirana vizija, strateški ciljevi, prioriteti i razrađene mjere za potpuni prelazak poljoprivrede na ekološku proizvodnju, uvođenje cjelokupne ekohrane u vrtiće, škole i bolnice i ekjelovnika u restorane i seoske turizme.

Poljoprivredna proizvodnja većini poljoprivrednika predstavlja dodatno zanimanje što je vidljivo iz podataka o ukupnom broju osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Tako je na dan 30. rujna 2019. ukupan broj osiguranika na području Zagrebačke bio 83.184 osoba, od čega je osiguranika po osnovi obavljanja poljoprivredne djelatnosti bilo tek 1.274, odnosno 1,53 %, što je još uvijek više od nacionalnog prosjeka koji iznosi 1,21 %.

Tablica 8. Osiguranici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje po osnovi osiguranja

Osnova osiguranja	Zagrebačka županija	Republika Hrvatska	Udio ZŽ/RH (%)
Poljoprivrednici	1.269	19.164	6,62
Svi	84.109	1.549.077	5,43

Izvor: HZMO, 2020.

U strukturi veličine poljoprivrednih gospodarstava dominantna su poljoprivredna gospodarstva između 1-3 hektara i u ukupnom broju gospodarstava, ona čine 57 %. Slijedi ih

kategorija gospodarstava koja raspolažu poljoprivrednim površinama između 3 i 20 ha kojih je 40 % što znači da je 97 % ukupnog broja gospodarstava raspolaže poljoprivrednim površinama do 20 ha. Korisnika s površinama između 20 i 100 ha je tek 2,6 % dok je 0,3 % gospodarstava s više od 100 ha poljoprivrednih površina. Zbog ovoga, i nadalje jedan od osnovnih razvojnih problema jest izrazita usitnjenost posjeda. Obiteljska gospodarstva vrlo su mala: prosječna korištena površina tek je 1,93 ha na prosječno 5,5 parcela, s prosječnom veličinom parcele od 0,39 ha što je i ispod prosjeka RH od 3,7 ha.

Tablica 9. Struktura poljoprivrednih gospodarstava u Zagrebačkoj županiji i Republici Hrvatskoj u 2019. godini

		ZAGREBAČKA ŽUPANIJA		REPUBLIKA HRVATSKA	
		UKUPNO	%	UKUPNO	%
< 3 ha	Broj gosp.	7.277	57,02	98.027	61,39
	Površina	9.818,66	15,51	116.541,05	10,18
> 3 i < 20	Broj gosp.	5.116	40,09	52.190	32,68
	Površina	31.773,06	50,19	350.383,14	30,60
> 20 i < 100	Broj gosp.	330	2,59	8.175	5,12
	Površina	13.315,77	21,04	339.825,70	29,67
>100 i < 1.500	Broj gosp.	39	0,31	1.272	0,80
	Površina	8.392,78	13,26	256.699,01	22,42
>1.500	Broj gosp.	0	0,00	17	0,01
	Površina	0,00	0,00	81.726,35	7,14
UKUPNO	Broj gosp.	12.762	100,00	159.681	100,00
	Površina	63.300,26	100,00	1.145.175,25	100,00

Značajan problem – osobito za mala i srednja poljoprivredna gospodarstva – jest nerazvijena suvremena tržna infrastruktura (veletržnice, hladnjače, skladišni prostori i dr.) te neorganiziranost poljoprivrednih proizvođača u zadruge, klastere ili slične proizvođačke organizacije.

U proteklom razdoblju evidentan je pad govedarske i svinjogojske proizvodnje, dok se rast bilježi u ovčarsko-kozarskoj proizvodnji.

Županija ulaže znatne napore u razvoj poljoprivrede, odnosno povećanje konkurentnosti proizvoda, diversifikaciju proizvodnje i dohotka i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima. Izrađene su brojne i raznovrsne studije i programi; stvaraju se županijske robne marke; oživljavaju seljačke tržnice; potiče se proizvodnja tradicijskih proizvoda, razvoj seoskog turizma i dr.

Prioriteti, poput povećanja konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava, zaštite okoliša, očuvanja krajolika i tradicijske baštine sukladno zahtjevima Europske unije, kao i diversifikacija

poljoprivredne proizvodnje i osiguranje stabilnosti dohotka iz i kroz poljoprivredu, i danas su osnovni prioriteti većine programskih dokumenata na europskoj, državnoj i regionalnoj razini. Mjere i aktivnosti koje provodi Zagrebačka županija u skladu su s ovim dokumentom, a odgovaraju gotovo u potpunosti na prioritete i mjere navedene u Programu ruralnog razvoja za razdoblje 2014.-2020. Republike Hrvatske.

Zagrebačka županija već više od desetljeća potiče organiziranje poljoprivrednih proizvođača te osnivanje udruga i zadruga. S ciljem zaštite i promicanja interesa poljoprivrednih proizvođača, zajedničkog nastupa na tržištu, unaprjeđenja tehnologije proizvodnje i sl., djeluje veliki broj udruga na području Zagrebačke županije.

Prema Registru udruga Republike Hrvatske na dan 3. studenoga 2020. godine, na području Zagrebačke županije upisano je 182 udruga čije djelatnosti su vezane uz poljoprivrednu proizvodnju i ruralni razvoj.

Prema evidenciji Hrvatskog saveza zadruga na dan 3. studenoga 2020. godine, na području Zagrebačke županije registrirano je 20 zadruga čija djelatnost je vezana uz poljoprivrednu proizvodnju i preradu.

Iz inicijative za organizaciju voćarske proizvodnje kroz udruživanje proizvođača u županijsku voćarsku zadrugu „Zagrebački voćnjaci“, na području županije registrirana je prva proizvođačka organizacija u sektoru voća i povrća u Hrvatskoj. U suradnji s Gradom Velika Gorica i uz pomoć Vlade Republike Hrvatske koja je dodijelila koncesiju na zemljište s pravom građenja u poduzetničkoj zoni Rakitovec (Velika Gorica) izgrađen je sabirno-logistički centar za voće i povrće koji posluje pod nazivom Distributivni centar za voće i povrće d.o.o. Izgrađena je uz pomoć EU sredstava (90% povrat) najsuvremenija hladnjača s kontroliranom atmosferom kapaciteta 3.000 tona u Republici Hrvatskoj.

U budućem razdoblju na postojećoj lokaciji i s postojećom infrastrukturom sadašnjeg Distributivnog centra za voće i povrće u Velikoj Gorici, osnovat će se Centar za razvoj ekološke poljoprivrede. Ovaj Centar djelovat će kao središnja točka provedbe Akcijskog plana programa razvoja ekološke poljoprivrede u Zagrebačkoj županiji do 2030. i omogućit će prije svega podizanje razine znanja i stručne osposobljenosti proizvođača putem edukacije i provedbe istraživanja vezanih za primarnu proizvodnju i preradu te primjenu novih tehnologija u ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji. Osim ovoga, njegova uloga biti će podizanje razine znanja i informiranosti potrošača o značaju ekološke poljoprivrede na očuvanje prirodnih resursa (tlo, voda, zrak) i utjecaju na zdravlje. Ovaj Centar bit će opremljen edukacijsko-proizvodnim postrojenjima za preradu, a imat će i testnu kuhinju, laboratorij, edukacijske prostore i ostalu potrebnu infrastrukturu. U sklopu Centra opremit će se i distributivni centar za ekološke proizvode. U tu svrhu, postojeći objekti i oprema prilagodit će se ovoj namjeni dok će se raspoloživa površina oko Centra iskoristiti za uspostavu istraživanja razvoja ekološke poljoprivrede. Ovakav objekt zahtjeva značajnu investiciju za koju će se glavnina sredstva osigurati iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, Mehanizma za oporavak i otpornost ali i iz drugih nacionalnih i EU sredstava.

Tablica 10. Razvojni problemi i potrebe sektora poljoprivrede u Zagrebačkoj županiji

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
- Velik broj malih, usitnjenih, nekonkurentnih, poljoprivrednih gospodarstva	- Stvarati konkurentna i održiva poljoprivredna gospodarstva

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Usitnjenost i neuređenost poljoprivrednih površina (sustavi za navodnjavanje i odvodnju) - Zastarjela tehnika i tehnologija proizvodnje - Izostanak stabilne i kvalitetne proizvodnje - Nema prepoznatljivih proizvoda s većom dodanom vrijednošću - Nedostatna tržišna infrastruktura (hladnjače, veletržnice) - Neorganiziranost poljoprivrednih proizvođača - Niska obrazovna razina poljoprivrednika, posebice voditelja gospodarstva - Nesređena imovinsko-pravna pitanja poljoprivrednog zemljišta (zemljišne knjige, uskladba gruntovnice i katastra) - Niska razina poduzetničke inicijative na poljoprivredi i selu - Izgubljena nada u poljoprivredu i selo, podcjenjivanje vlastitog, seoskog, seljačkog, domaćeg - Napuštanje poljoprivrede i sela - Nekonzistentna gospodarska politika razvoja poljoprivrede i ruralnih područja - Mala količina sječe u privatnim šumama - Neuređeno tržište drvom - Nezainteresiranost šumovlasnika za radove u šumi - Relativno slaba otvorenost šuma - Nepravilno zbrinjavanje poljoprivrednog i šumskog otpada 	<ul style="list-style-type: none"> - Okrupnjivati poljoprivredne posjede, sređivati imovinsko-pravne odnose, urediti poljoprivredne površine - Stvarati prepoznatljive proizvode s većom dodanom vrijednošću na poljoprivrednom gospodarstvu i selu - Uvoditi nove tehnologije i proizvodnju na poljoprivredna gospodarstva i selo - Organizirati i izgraditi tržišnu i financijsku infrastrukturu (veletržnice, distributivni centri, hladnjače, skladišta, povoljno financiranje, jamstveni fondovi...) - Informirati, educirati i obrazovati poljoprivrednike i stanovnike na selu, posebice voditelje gospodarstava i/ili kućanstava - Unaprijediti uvođenje mladih poljoprivrednika u poljoprivrednu proizvodnju i poslovanje - Jačati oživljavanje i očuvanje tradicijskih vrijednosti sela i poljoprivrede (arhitekture, zanata, običaja ...) - Koordinirati rad svih koji djeluju na području poljoprivrede i sela - Razvijati suradnju s drugim županijama i regijama te s pograničnim područjima Republike Slovenije - Jačati i osposobljavati perspektivna obiteljska gospodarstva (proizvodnja za tržište) - Razvijati tržište drvom - Poticanje sabirno-logističkih centara za biomasu - Poticanje sustava područnog grijanja na biomasu - Korištenje obnovljivih izvora energije u poljoprivrednim gospodarstvima, posebice u vidu iskorištavanja poljoprivrednog i šumskog otpada - Razvijanje energetske zadruge u ruralnim sredinama koje će potaknuti projekte obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti - Valoriziranje šumske i poljoprivredne biomase te iskorištavanje u energetske svrhe - Poticanje uspostave brzorastućih energetske nasada na zapuštenom poljoprivrednom zemljištu

Izvor: Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije do 2020.

Zagrebačka županija i Grad Zagreb potpisali su 1998. godine Sporazum o suradnji. Temeljni ciljevi međusobne suradnje Grada Zagreba i Zagrebačke županije su utvrđivanje područja od zajedničkog interesa za gospodarski, socijalni i drugi razvitak te unapređivanje i osiguravanje ostvarivanja međusobne suradnje. Utvrđena su sljedeća područja od zajedničkog interesa: prostorno uređenje, zaštita okoliša, vodoopskrba, opskrba energijom, promet te druga područja komunalnog gospodarstva/ infrastrukture, poljoprivreda, zdravstvo i socijalna skrb, predškolski odgoj i naobrazba, školstvo, kultura i sport.

Godine 2005. potpisan je Sporazum o suradnji u poljoprivredi s ciljem unapređenja suradnje u poljoprivredi na području Zagrebačke županije i Grada Zagreba. Suradnja se ostvaruje kroz 6 programa i projekata.

Seoska ili ruralna područja u pravilu se suočavaju s velikim razvojnim izazovima i zaostaju za gradskim područjima u pogledu gospodarske razvijenosti i razine dohotka. Na seoskim područjima u pravilu nedostaje infrastruktura, znanja i vještina, usluga i radna snaga za razvoj suvremenog gospodarstva i rast životnog standarda. S druge strane, ruralni prostori nude i daju sirovine za prerađivačku industriju, mjesta za uživanje u ljepoti krajolika te za odmor i rekreaciju. Njihovo zelenilo predstavlja pluća zajednice i pomaže u ublažavanju negativnih posljedica klimatskih promjena. Nadalje, neprocjenjivu vrijednost imaju autohtone vrste, sorte i pasmine te tradicijski proizvodi i kulturna baština koji su najvećim dijelom očuvani na seoskim područjima.

U proteklom razdoblju izrađen je „Pilot projekt razvoj pametnih sela u Zagrebačkoj županiji - primjer Općina Rakovec“, a u rujnu 2020. godine Zagrebačka županija je izradila „Programa razvoja pametnih sela u Zagrebačkoj županiji do 2030. – akcijski plan“ kojim je utvrđena vizija razvoja pametnih sela „Seoska područja i seoske zajednice su proaktivne sredine koje lokalnom inicijativom, održivim korištenjem prirodne i kulturne baštine te primjenom inovacija, suvremenih tehnologija i digitalnih rješenja podižu kvalitetu života stanovnika i stvaraju privlačna mjesta za rad i život“. Njeno ostvarenje planirano je putem tri strateška cilja, jedanaest prioriteta te 45 mjera. Strateški ciljevi su: „Povećati gospodarsku aktivnost kroz proizvodnju proizvoda i usluga dodane vrijednosti s naglaskom na primjenu ekoloških načela, visokih tehnologija i digitalnih rješenja“, „Podići razinu dostupnosti komunalne, društvene, IK i socijalne infrastrukture te kvalitetu života na područjima seoskih naselja“ i „Razvijati osjećaj pripadnosti zajednici te poticati i osposobljavati ljude za aktivno sudjelovanje u lokalnom razvoju i primjenu digitalnih tehnologija u svim fazama i oblicima odgojnog i obrazovnog procesa“. Predložen je Akcijski plan koji će omogućiti nositeljima provedbe plana i pojedinih mjera da, u suradnji s ostalim dionicima, razrade pravila i uvjete za provedbu pojedine mjere.

Prepoznajući navedeno, Zagrebačka županija kroz dugogodišnju provedbu različitih mjera ruralnog razvoja odgovara na izazove s kojima se ruralna područja suočavaju i nastoji im omogućiti pametan, uključiv i održiv razvoj.

Program se temelji na rezultatima i preporukama donesenih i prihvaćenih **strateških dokumenata**:

- Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije do 2020., Županijska skupština Zagrebačke županije, 2017.
- Strategija razvoja informacijske i komunikacijske tehnologije na području Zagrebačke županije – Pametna Županija do 2023., Županijska skupština Zagrebačke županije, 2017.
- Strategija turističkog razvoja Zagrebačke županije (do 2025.), Županijska skupština Zagrebačke županije, 2016.
- Strategije kulturnog razvoja Zagrebačke županije 2016. - 2026., Županijska skupština Zagrebačke županije, 2017.
- Strategija razvoja ljudskih potencijala Zagrebačke županije za razdoblje 2014.-2020., Županijska skupština Zagrebačke županije, 2014.

Zakonodavni okvir:

- Zakon o poljoprivredi (Narodne novine 118/18, 42/20 i 127/20)
- Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Narodne novine 29/18 i 32/19)

- Zakon o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom (Narodne novine 117/17)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 20/18, 115/18 i 98/19)
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020.
- Zakon o zaštiti životinja (Narodne novine 102/17 i 32/19)
- Smjernice Europske unije o državnim potporama u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima u razdoblju od 2014. do 2020. (SL L 204 od 1. srpnja 2014.)
- Uredba Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 193, 1.7.2014.) i Uredba Komisije (EU) br. 2019/289 od 19. veljače 2019 o izmjeni Uredbe (EU) br. 702/2014 o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivim s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 48, 20. 2. 2019.)
- Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. g. o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore i Uredba Komisije (EU) 2020/972 od 2. srpnja 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi

II. CILJEVI PROGRAMA

Glavni ciljevi

Ciljevi provedbe Programa poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora koji se žele doseći su:

- (1) Konkurentnost poljoprivrede;
- (2) Održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama;
- (3) Uravnoteženi teritorijalni razvoj ruralnih područja.

Specifični ciljevi

Specifični ciljevi obuhvaćaju poticanje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima, povećanje konkurentnosti svih poljoprivrednih djelatnosti i povećanje održivosti gospodarstava, promicanje organizacije prehrambenog lanca i upravljanja rizicima u poljoprivredi, udruživanje proizvođača, obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava ovisnih o poljoprivredi i šumarstvu, promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom emisijom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru te promicanje socijalne uključenosti, smanjenja siromaštva i gospodarskog razvoja u ruralnim područjima.

III. FINACIJSKA SREDSTVA

Financijska sredstva za provedbu Programa poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora u 2021. godini osigurana su u Proračunu Zagrebačke županije za 2021. godinu na Razdjelu 003 - Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo.

IV. VREMENSKO RAZDOBLJE PROVEDBE PROGRAMA

Program poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora u 2021. godini provodit će se tijekom 2021. godine raspisivanjem javnih poziva i/ili javnih natječaja za pojedine mjere predviđene ovim Programom.

V. PRIHVATLJIVI KORISNICI PROGRAMA

Opći uvjeti prihvatljivosti korisnika Programa poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora u 2021. godini su:

- za državne potpore sukladno Uredbi 702/2014: mikro, mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) koja djeluju u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji upisana u Upisnik poljoprivrednih gospodarstva u Zagrebačkoj županiji najkasnije do 31. prosinca 2020.
- za de minimis potpore sukladno Uredbi 1407/2013: mikro, mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) upisana u Upisnik poljoprivrednih gospodarstva u Zagrebačkoj županiji, odnosno u Upisnik šumoposjednika najkasnije do 31. prosinca 2020. koja imaju sjedište, odnosno prebivalište na području Zagrebačke županije ili,
- poduzetnici, fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik/registar djelatnosti za koju traže potporu ili,
- proizvođačke grupe i organizacije registrirane sukladno Zakonu o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Specifični uvjeti prihvatljivosti korisnika Programa poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnih prostora u 2021. godini su:

- „profesionalni poljoprivrednik“ je korisnik koji je, ako je fizička osoba, upisan u Registar poreznih obveznika po osnovi poljoprivrede i obveznik plaćanja doprinosa za zdravstveno i mirovinsko osiguranje, odnosno ako je pravna osoba, ima najmanje jednog zaposlenika prema satima rada u godišnjem financijskom izvještaju poduzetnika za zadnje odobreno računovodstveno razdoblje
- „ekološki poljoprivrednik“ je korisnik koji je upisan u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji i posjeduje Potvrđnicu o ekološkoj proizvodnji ili Potvrđnicu o proizvodnji u prijelaznom razdoblju za proizvodnju za koju traži potporu
- „mladi poljoprivrednik“ je korisnik koji zadovoljava uvjete „profesionalni poljoprivrednik“ i ako je fizička osoba, nije stariji od 40 godina (dan prije navršavanja 41 godine starosti) na dan podnošenja Zahtjeva za potporu, odnosno ako je pravna osoba - trgovačko društvo kod koje u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu odgovorna osoba trgovačkog društva ispunjava uvjete mladog poljoprivrednika fizičke osobe, a ujedno je i vlasnik najmanje 50 % temeljnog kapitala trgovačkog društva i posjeduje odgovarajuća stručna znanja i vještine za bavljenje djelatnošću za koju traži potporu.

VI. PRIHVATLJIVI PROJEKTI

Projekti prihvatljivi za sufinanciranje temeljem Programa poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora u 2021. godini su oni koji se provode isključivo na području Zagrebačke županije ili Grada Zagreba.

VII. MJERE PROGRAMA

A. POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO

Programom poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora Zagrebačke županije u 2021. godini (u daljnjem tekstu: Program) utvrđuju se aktivnosti u poljoprivredi za koje će Zagrebačka županija u 2021. godini dodjeljivati državne potpore i potpore male vrijednosti te kriteriji i postupak dodjele istih.

Potpore podrazumijevaju dodjelu bespovratnih novčanih sredstava iz Proračuna Zagrebačke županije.

Sredstva po ovom Programu dodjeljuju se u obliku:

- državne potpore usklađene s Uredbom Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 193, 1.7.2014.) i Uredbom Komisije (EU) br. 2019/289 od 19. veljače 2019 o izmjeni Uredbe (EU) br. 702/2014 o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivim s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 48, 20.2.2019.) – u daljnjem tekstu: Uredba 702/2014.;
- potpore male vrijednosti usklađene sa Uredbom Komisije (EU) br.1407/2013 od 18. prosinca 2013. g. o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore i Uredbom Komisije (EU) 2020/972 od 2. srpnja 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi – u daljnjem tekstu: Uredba 1407/2013.

Najviši iznos potpore koju jedan korisnik može ostvariti prema ovom Programu iznosi 150.000,00 kuna u tekućoj godini.

Potpore obuhvaćene ovim Programom dodjeljivati će se kako slijedi:

DIO I

Sukladno Uredbi 702/2014:

1. Potpore za ulaganja u materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezana s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom (članak 14. Uredbe 702/2014)
2. Potpora za okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta (članak 15. i 43. Uredbe 702/2014)
3. Potpora za plaćanje premije osiguranja (članak 28. Uredbe 702/2014)

DIO II

Sukladno Uredbi 1407/2013:

4. Ulaganja u modernizaciju i povećanje konkurentnosti poduzetnika u preradi i stavljanju na tržište poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda
5. Edukacija i stručno osposobljavanje
6. Potpora za razvoj proizvodnje i marketing proizvoda
7. Ulaganje u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti i usluga na ruralnom području
8. Ulaganja u sektoru šumarstva

DIO I

Državne potpore usklađene s Uredbom 702/2014

Pojmovi korišteni u ovom dijelu Programa imaju jednako značenje kao pojmovi u Uredbi 702/2014.

Korisnici mjera

Osim općih uvjeta prihvatljivosti, korisnici mjera iz ovog dijela Programa su oni koji provode ulaganje za koje traže potporu na području Zagrebačke županije i/ili Grada Zagreba i bez nepodmirenih obveza prema evidenciji koju vodi nadležna porezna uprava.

Korisnici mjera moraju udovoljavati i ostalim uvjetima propisanim po pojedinim mjerama, a sve u skladu s pojedinim člancima i Prilogom I Uredbe 702/2014.

Isključeno iz područja primjene Uredbe 702/2014

Ovaj dio Programa ne primjenjuje se na:

- a) potpore za djelatnosti povezane s izvozom u treće zemlje ili države članice, to jest potpore izravno povezane s izvezenim količinama, uspostavom i radom distribucijske mreže ili ostalim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću te,
- b) potpore uvjetovane time da se prednost daje uporabi domaće robe u odnosu na uvezenu robu.

Isključena je dodjela pojedinačne i jednokratne potpore poduzetniku koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Komisije kojom se potpora koju je dodijelila država članica ocjenjuje nezakonitom i nesukladnom s unutarnjim tržištem.

Poduzetnicima u teškoćama ne može se odobriti potpora sukladno ovom Programu, osim u slijedećim slučajevima:

- a) ukoliko se radi o potpori za uklanjanje štete prouzročene elementarnim nepogodama u sektoru poljoprivrede, te
- b) ukoliko se radi o potpori za nadoknadu gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, pod uvjetom da je poduzetnik postao poduzetnik u teškoćama zbog gubitaka ili šteta prouzročenih dotičnom pojavom.

Potpore po ovom dijelu Programa ne smije se uvjetovati na način da sama po sebi, s obzirom na uvjete koji su s njom povezani ili s obzirom na način financiranja, podrazumijeva neizbježnu povredu prava Unije, a posebno:

- a) obvezom korisnika potpore da ima poslovni nastan u određenoj državi članici ili da većina njegovih poslovnih jedinica ima poslovni nastan u toj državi članici
- b) obvezom poduzetnika/korisnika potpore da koristi robu proizvedenu ili usluge pružene na državnom području;
- c) ograničavanjem mogućnosti korištenja rezultata istraživanja, razvoja i inovacija u ostalim državama članicama.

Pragovi za prijavu

Ovaj dio Programa ne primjenjuje se ni na jednu pojedinačnu potporu čiji bruto ekvivalent potpore premašuje pragove utvrđeni člankom 4. stavkom 1. Uredbe 702/2014, odnosno člancima koji uređuju pojedinu mjeru.

Utvrđeni prag ne smije se izbjegavati umjetnim razdvajanjem programa ili projekata potpore.

Učinak poticaja

Ovaj dio Programa primjenjuje se isključivo na potpore koje imaju učinak poticaja.

Smatra se da potpora ima učinak poticaja ako je poduzetnik/korisnik potpore podnio pisani zahtjev prije početka rada na projektu odnosno djelatnosti. Zahtjev za potporu mora sadržavati barem sljedeće informacije:

- a) naziv i veličinu poduzetnika;
- b) opis projekta ili djelatnosti, uključujući datume početka i dovršetka;
- c) mjesto održavanja projekta ili djelatnosti;
- d) popis prihvatljivih troškova;
- e) vrstu (bespovratno sredstvo, zajam, jamstvo, povratni predujam ili drugo) i iznos javnog financiranja potrebnog za projekt/djelatnost.

Intenzitet potpore i prihvatljivi troškovi

U svrhu izračuna intenziteta potpore i opravdanih troškova, svi iznosi koji se koriste trebaju biti iznosi prije svih odbitaka poreza ili kakvog drugog troška. Opravdani troškovi popraćuju se pisanim dokazima koji trebaju biti jasni, konkretni i ažurirani.

Porez na dodanu vrijednost (PDV) nije prihvatljiv za potpore, osim kada se ne može tražiti njegov povrat u skladu s nacionalnim zakonodavstvom o PDV-u.

Ako se potpora ne dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava, iznos potpore jednak je bruto ekvivalentu bespovratnog sredstva.

Potpore koje se isplaćuju u više obroka potrebno je diskontirati na njihovu vrijednost na datum dodjele potpore. Prihvatljive troškove treba diskontirati na njihovu vrijednost na datum dodjele

potpore. Kamatna stopa koju treba primijeniti pri diskontiranju diskontna je kamatna stopa koja se primjenjuje na datum dodjele potpore.

Zbrajanje potpora (kumulacija)

Pri određivanju poštuje li se prag pojedinačne prijave i intenziteti potpore utvrđeni ovim Programom, u obzir se uzima ukupni iznos državnih potpora za potpomognutu djelatnost, projekt ili poduzetnika.

Ako se financiranje Unije kojim centralno upravljaju institucije, agencije, zajednička poduzeća ili druga tijela Unije koja nisu pod izravnom ili neizravnom kontrolom države članice kombinira s državnim potporama, za potrebe određivanja poštuju li se pragovi za prijavu i maksimalni intenziteti potpore te gornje granice, u obzir se uzimaju samo državne potpore, pod uvjetom da ukupan iznos javnog financiranja dodijeljenog u odnosu na iste prihvatljive troškove ne premašuje najpovoljnije stope financiranja utvrđene u primjenjivim propisima zakonodavstva Unije.

Potpore s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi, izuzete iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju Uredbe 702/2014, mogu se zbrajati s:

- a) bilo kojom drugom državnim potporom, pod uvjetom da se dotične mjere odnose na različite prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi;
- b) bilo kojom drugom državnim potporom koja se odnosi na iste prihvatljive troškove, bilo da se oni djelomično ili potpuno preklapaju, isključivo ako to zbrajanje ne dovodi do premašivanja najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore koji je primjenjiv na tu potporu na temelju ovog Programa.

Potpore čiji troškovi nisu prihvatljivi troškovi koje je moguće utvrditi, a koji se izuzimaju na temelju članka 18. i 45. Uredbe 702/2014 mogu se zbrajati s bilo kojom drugom državnim potporom s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi. Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi mogu se zbrajati s drugom državnim potporom bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi do najvećeg odgovarajućeg ukupnog praga za financiranje utvrđenog u odnosu na posebne okolnosti svakog slučaja na temelju Uredbe 702/2014 ili druge uredbe ili odluke o općem skupnom izuzeću koju je donijela Komisija.

Državne potpore koje se mogu dodijeliti temeljem ovog dijela Programa ne mogu se zbrajati s plaćanjima iz članka 81. stavak 2. i članka 82. Uredbe (EU) broj 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) broj 1698/2005 (SL L 347 od 20.12.2013., dalje: Uredba (EU) 1305/2013) u odnosu na iste prihvatljive troškove ako bi takvo zbrajanje dovelo do toga da intenzitet potpore ili iznos potpore premaši one utvrđene Uredbom 702/2014.

Državne potpore koje se dodjeljuju na temelju ovog dijela Programa ne zbrajaju se s de minimis potporama u odnosu na iste prihvatljive troškove ako bi njihovo zbrajanje dovelo do toga da intenzitet potpore ili iznos potpore premaši one utvrđene Uredbom 702/2014.

Potpore za ulaganja namijenjena obnovi potencijala poljoprivredne proizvodnje iz članka 14. stavka 3. točke (e) Uredbe 702/2014 ne mogu se zbrajati s potporom za nadoknadu materijalne štete navedene u člancima 25., 26. i 30. Uredbe 702/2014.

Početne potpore za mlade poljoprivrednike i početne potpore za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava iz članka 18. Uredbe 702/2014 ne mogu se zbrajati s potporama za pokretanje poslovanja za mlade poljoprivrednike ili za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava iz članka 19. stavka 1. točke (a) podtočaka i. i iii. Uredbe (EU) 1305/2013 ako bi takvo zbrajanje dovelo do iznosa potpore višeg od onog koji je utvrđen u Uredbi 702/2014.

Objavljivanje i informacije

Na objavljivanje, informiranje, izbjegavanje dvostrukog objavljivanja i izvješćivanje ovoga dijela Programa primjenjuju se članci 9., 10. i 12. Uredbe 702/2014.

Mjere potpore

1. Potpore za ulaganja u materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezana s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom (članak 14. Uredbe 702/2014)

Ulaganje mora imati barem jedan od sljedećih ciljeva:

- a) poboljšanje ukupnih rezultata i održivosti poljoprivrednoga gospodarstva, osobito smanjenjem troškova proizvodnje ili poboljšanjem i preusmjerenjem proizvodnje;
- b) poboljšanje prirodnog okoliša, higijenskih uvjeta ili standarda dobrobiti životinja, uz uvjet da predmetno ulaganje nadilazi standarde Unije koji su na snazi;
- c) stvaranje i poboljšanje infrastrukture povezane s razvojem, prilagodbom i modernizacijom poljoprivrede, uključujući pristup poljoprivrednom zemljištu, okrupnjavanje zemljišta i poboljšanje, opskrbu i uštedu energije i vode;
- d) ostvarivanje agro-okolišnih i klimatskih ciljeva, očuvanje biološke raznolikosti vrsta i staništa te povećanje vrijednosti javnog prostora područja mreže Natura 2000 ili drugih sustava visoke prirodne vrijednosti, kako je definirano u nacionalnim ili regionalnim programima ruralnog razvoja država članica, sve dok su ulaganja neproduktivna;
- e) ponovna uspostava proizvodnog potencijala koji je oštećen elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, bolestima životinja ili nametnicima bilja te sprječavanje šteta koje uzrokuju ti događaji.

Ulaganje mora biti u skladu sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravnom regulativom o zaštiti okoliša. Potpora za ulaganja za koja je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore.

Prihvatljivi troškovi za dodjelu potpore za ulaganja u materijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezana s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom prihvatljiva za dodjelu potpore su:

- 1.1. građenje novih i/ili rekonstrukcija vlastitih postojećih zatvorenih/zaštićenih proizvodnih objekata za uzgoj bilja i gljiva najmanje površine 500 m², uključujući opremu za dodatno

- osvjetljenje i zasjenjivanje, poboljšanje mikroklimatskih uvjeta (reguliranje temperature, vlage, atmosfere) i proizvodne stolove i police,
- 1.2. građenje novih i/ili rekonstrukcija vlastitih postojećih gospodarskih objekta na farmi (za uzgoj i držanje životinja, skladištenje poljoprivrednih strojeva i hrane za životinje i kapaciteta za skupljanje i odlaganje stajskog gnoja, gnojovke i gnojnice) s pripadajućom opremom,
  - 1.3. podizanje novih i/ili rekonstrukcija vlastitih postojećih višegodišnjih nasada (priprema tla (uklanjanje višegodišnjeg raslinja i površinsko ravnjanje), nabava i sadnja certificiranog sadnog materijala, nabava i postavljanje armature i ograde) na površini od najmanje 0,25 ha, uključujući opremu za zaštitu od padalina (tuča, kiša, mraz),
  - 1.4. građenje novih sustava za navodnjavanje s obavezom uspostavljanja mjerenja potrošnje vode izuzev za ulaganja u stvaranje rezervoara ili ulaganja u korištenje reciklirane vode koje ne utječe na podzemne ili površinske vode,
  - 1.5. rekonstrukcija postojećih sustava za navodnjavanje s obavezom smanjenja potrošnje vode od najmanje 25 %,
  - 1.6. građenje i/ili rekonstrukcija putne mreže unutar gospodarstva,
  - 1.7. opći troškovi povezani s izdancima iz točaka 1.1. do 1.6. kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdaci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka 1.1. do 1.6.

Potpota se ne dodjeljuje za sljedeće:

- a) kupnju proizvodnih prava, prava na plaćanja i jednogodišnjeg bilja;
- b) sadnju jednogodišnjeg bilja;
- c) odvodnjavanje;
- d) ulaganja za usklađivanje sa standardima Unije, osim potpore dodijeljene mladim poljoprivrednicima unutar 24 mjeseca od osnivanja poljoprivrednoga gospodarstva;
- e) nabavu životinja, osim potpora dodijeljenih za ulaganja prema stavku 3. članku 14. Uredbe 702/2014.

Obrtni kapital ne smatra se prihvatljivim troškom.

Uvjet za dodjelu potpore:

- vrijednost ulaganja iznosi najmanje 30.000,00 kuna, izuzev troškova studije izvedivosti ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka 1.1. do 1.6.
- u slučaju ulaganja kojima je cilj sprječavanje šteta uzrokovanih bolestima životinja, vrijednost ulaganja vezano za troškove preventivnih mjera iznosi najmanje 3.000,00 kuna
- u slučaju navodnjavanja, prihvatljivima se smatraju troškovi ulaganja koja ispunjavaju sljedeće uvjete:
  - i. Komisija je obaviještena o planu upravljanja riječnim slivom za cijelo područje u kojem se provodi ulaganje, te za sva druga područja čiji okoliš može biti zahvaćen tim ulaganjem, kako je predviđeno člankom 13. Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća. Mjere koje se provode prema planu upravljanja riječnim slivom u skladu s člankom 11. navedene Direktive i važne su za poljoprivredni sektor moraju se navesti u relevantnom programu mjera. Mjerenje vode kojim se omogućuje mjerenje potrošnje vode na razini ulaganja koje prima potporu mora biti uvedeno ili se mora uvesti kao dio ulaganja;
  - ii. ulaganje mora dovesti do smanjenja potrošnje vode od najmanje 25 %;

Međutim ulaganje koje utječe na podzemne ili površinske vode čije je stanje u predmetnom planu upravljanja riječnim slivom utvrđeno kao manje od dobrog zbog razloga povezanih s količinom vode, kao i ulaganja koja će rezultirati neto povećanjem navodnjavanog područja na štetu određenih podzemnih ili površinskih voda nije prihvatljivo za potporu.

Uvjeti iz prethodno navedenih podtočaka i. i ii. ne primjenjuju se na ulaganje u postojeće objekte koje utječe samo na energetske učinkovitost ili na ulaganje za stvaranje rezervoara ili na ulaganje u korištenje reciklirane vode koje ne utječe na podzemne ili površinske vode;

- u slučaju ulaganja kojima je cilj obnova poljoprivrednog proizvodnog potencijala koji je oštećen elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, bolestima životinja ili nametnicima bilja, prihvatljivi troškovi mogu uključivati troškove nastale obnovom potencijala poljoprivredne proizvodnje do razine na kojoj je bio prije pojave tih događaja.

Intenzitet potpore po korisniku:

- do 30% vrijednosti ulaganja, a najviše do 80.000,00 kuna,
- do 50% vrijednosti ulaganja, a najviše do 150.000,00 kuna za profesionalne i ekološke poljoprivrednike,
- do 70% vrijednosti ulaganja, a najviše do 150.000,00 kuna za mlade poljoprivrednike.

Kriteriji dodjele:

- zahtjevi za potpore se rješavaju prema redoslijedu prispjeca i do utroška proračunskih sredstava,
- sukladno članku 4. Uredbe 702/2014 ukupan iznos potpora ne smije prijeći protuvrijednost od 500.000 EUR po poduzetniku po projektu ulaganja.

2. Potpora za okrupnjavanje poljoprivrednog i šumskog zemljišta (članak 15. i 43. Uredbe 702/2014)

Potpore za okrupnjavanje poljoprivrednoga i/ili šumskog zemljišnog posjeda, imovinski-pravno sređenog, u cilju povećanja vlastitog poljoprivrednog i/ili šumskog zemljišnog posjeda i unapređenja uvjeta proizvodnje.

Uvjet za dodjelu potpore:

- kupljeno, imovinski-pravno sređeno poljoprivredno i/ili šumsko zemljište čini proizvodno-gospodarsku cjelinu s dosadašnjim zemljišnim posjedom korisnika.

Intenzitet potpore po korisniku:

- do 100 % pravnih i administrativnih troškova, uključujući troškove izmjere, a najviše do 25.000,00 kuna po hektaru okrupnjenog poljoprivrednog i/ili šumskog zemljišta, odnosno najviše do 50.000,00 kuna po korisniku godišnje.

Kriteriji dodjele:

- zahtjevi za potpore se rješavaju prema redoslijedu prispjeca i do utroška proračunskih sredstava.

3. Potpora za plaćanje premija osiguranja

Potpore za plaćenu premiju osiguranja usjeva, sjemenskog i sadnog materijala, povrća, cvijeća, višegodišnjih nasada, staklenika, plastenika, rasplodne stoke i kokoši nesilica u visini 25%-tnog iznosa od uplaćene premije za tekuću godinu odnosi se na policu osiguranja za tekuću godinu od rizika elementarne nepogode, nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom i drugim nepovoljnim klimatskim prilikama, bolesti životinja ili najezdama nametnika bilja i zaštićenim životinjama.

Osiguranjem se nadoknađuje samo trošak nadoknade navedenih gubitaka i ne zahtijeva se niti određuje vrsta ili količina buduće poljoprivredne proizvodnje.

Uvjet za dodjelu potpore:

- potpora ne predstavlja prepreku funkcioniranju unutarnjeg tržišta usluga osiguranja, nije ograničena na osiguranje koje pruža jedno osiguravajuće društvo ili skupina društava i nije uvjetovana time da ugovor o osiguranju mora biti sklopljen s osiguravajućim društvom s poslovnim nastanom u Hrvatskoj,
- zaključena i plaćena premija osiguranja za tekuću godinu prema zaključenoj polici osiguranja.

Intenzitet potpore po korisniku:

- 25% iznosa od uplaćene premije osiguranja za tekuću godinu, a najviše do 10.000,00 kn,
- 25% iznosa od uplaćene premije osiguranja za tekuću godinu, a najviše do 15.000,00 kn za profesionalne i ekološke poljoprivrednike,
- 25% iznosa od uplaćene premije osiguranja za tekuću godinu, a najviše do 20.000,00 kn za mlade poljoprivrednike.

Kriteriji dodjele:

- zahtjevi za potpore se rješavaju prema redoslijedu prispjeca i do utroška proračunskih sredstava.

DIO II

Sukladno Uredbi 1407/2013

4. Ulaganja u modernizaciju i povećanje konkurentnosti poduzetnika u preradi i stavljanju na tržište poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

Ulaganja u modernizaciju i povećanje konkurentnosti poduzetnika u preradi i stavljanju na tržište poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda prihvatljiva za dodjelu potpora u pojedinom sektoru su:

4.1. SEKTOR POVRČARSTVA (uključujući proizvodnju jagoda i gljiva) I CVJEČARSTVA (uključujući proizvodnju ljekovitog i začinskog bilja)

- 4.1.1. nabava nove opreme za pripremu vlastitog povrća (uključujući jagode i gljive) i cvijeća (uključujući ljekovito i začinsko bilje) za prodaju potrošačima na prodajnom mjestu (oprema za berbu, skladištenje, hlađenje, čišćenje, sušenje, zamrzavanje, sortiranje i pakiranje),
- 4.1.2. nabava nove opreme za doradu i preradu povrća i cvijeća i njegovo stavljanje na tržište.

4.2. SEKTOR VOĆARSTVA

- 4.2.1. nabava nove opreme za pripremu vlastitog voća za prodaju potrošačima na prodajnom mjestu (oprema za berbu, skladištenje, hlađenje, čišćenje, sušenje, zamrzavanje, sortiranje i pakiranje),
- 4.2.2. nabava nove opreme za doradu i preradu voća i njegovo stavljanje na tržište.

4.3. SEKTOR VINOGRADARSTVA I VINARSTVA

- 4.3.1. nabava nove opreme za doradu i preradu grožđa, proizvodnju i čuvanje vina te njegovo stavljanje na tržište.

4.4. SEKTOR STOČARSTVA

- 4.4.1. nabava nove opreme za preradu i stavljanje na tržište mlijeka i mliječnih proizvoda, pčelinjih proizvoda, jaja i riba.

Uvjeti za dodjelu potpore:

- vrijednost ulaganja u pojedinom sektoru iznosi najmanje 30.000,00 kuna,
- korisnik mora imati registriran ili odobren objekt u poslovanju s hranom.

Intenzitet potpore po korisniku:

- do 30% vrijednosti ulaganja, a najviše do 80.000,00 kuna,
- do 50% vrijednosti ulaganja, a najviše do 150.000,00 kuna za profesionalne i ekološke poljoprivrednike,
- do 70% vrijednosti ulaganja, a najviše do 150.000,00 kuna za mlade poljoprivrednike.

Kriteriji dodjele:

- zahtjevi za potpore se rješavaju prema redoslijedu prispjeća i do utroška proračunskih sredstava,
- sukladno članku 3. Uredbe Komisije (EZ) broj 1407/2013 ukupan iznos potpora male vrijednosti koji je dodijeljen pojedinom korisniku ne smije prijeći protuvrijednost od 200.000,00 EUR tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine.

5. Edukacija i stručno osposobljavanje

Potpore za edukaciju i stručno osposobljavanje za rad u poljoprivredi i na gospodarstvu/kućanstvu odnosi se na pohađanje tečajeva potrebnih za bavljenje određenom proizvodnjom ili uslugom na poljoprivrednom gospodarstvu, stručno osposobljavanje po posebnim programima, zakonski obvezno stručno osposobljavanje vezano uz poljoprivrednu i šumarsku proizvodnju te neformalno obrazovanje kao što su sudjelovanje na kongresima, stručnim skupovima, stručnim putovanjima, radionicama, okruglim stolovima, tečajevima stranih jezika, tečajevima unapređenju informatičkih vještina, tečajevima vezanih uz prezentaciju vlastitih proizvoda ili sl.

Uvjeti za dodjelu potpore:

- preslika Uvjerenja/svjedodžbe o osposobljavanju izdana od strane nositelja tečaja koji ima rješenje/ovlaštenje od strane nadležnog ministarstva za izvođenje programa obrazovanja odraslih,
- preslika potvrde o položenom ispitu, izdana od strane nositelja tečaja koji ima rješenje/ovlaštenje od strane nadležnog ministarstva za obrazovanje koje je zakonski obvezno,
- preslika potvrde organizatora o sudjelovanju na kongresu, stručnom skupu, stručnom putovanju, radionici, okruglom stolu ili potvrde organizatora o uspješnom pohađanju odgovarajućeg tečaja ili sl.,
- dokaz da je edukacija/stručno osposobljavanje plaćeno u cijelosti,
- potpora će se odobriti samo jednom članu poljoprivrednog gospodarstva upisanog u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u tekućoj godini za istu edukaciju/obrazovanje.

Intenzitet potpore po korisniku:

- do 30% ukupnih troškova, a najviše 1.000,00 kuna po pojedinom programu osposobljavanja,
- do 50% ukupnih troškova, a najviše 2.000,00 kuna po pojedinom programu osposobljavanja za profesionalne i ekološke poljoprivrednike,
- do 70% ukupnih troškova, a najviše 3.000,00 kuna po pojedinom programu osposobljavanja za mlade poljoprivrednike.

Najviši iznos potpore po gospodarstvu (nositelj i članovi upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava) iznosi 5.000,00 kuna.

Kriteriji dodjele:

- zahtjevi za potpore se rješavaju prema redoslijedu prispjeca i do utroška proračunskih sredstava,
- sukladno članku 3. Uredbe Komisije (EZ) broj 1407/2013 ukupan iznos potpora male vrijednosti koji je dodijeljen pojedinom korisniku ne smije prijeći protuvrijednost od 200.000,00 EUR tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine.

6. Razvoj proizvodnje i marketing proizvoda

Potpore za razvoj proizvodnje i marketing proizvoda dodjeljuje se za fiksne troškove nastale sudjelovanjem u programu kvalitete te promociju proizvoda i to:

6.1. OZNAČAVANJE I CERTIFICIRANJE PROIZVODA

- 6.1.1. uvođenje i obnavljanje standarda i sustava kontrole kvalitete u poljoprivrednu proizvodnju (HACCP, GLOBALGAP, ISO, Vodič dobre higijenske prakse u preradi poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, ostale oznake koje utječu na povećanje kvalitete i sigurnosti hrane, uključujući oznake sljedivosti),
- 6.1.2. stručni nadzor i ocjena sukladnosti u ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji i/ili ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji u prijelaznom razdoblju.

Uvjet za dodjelu potpore:

- važeći dokaz/potvrda/potvrđnica koju izdaje tijelo ovlašteno za uvođenje, kontrolu, označavanje i certifikaciju na ime korisnika usluge označavanja i certificiranja proizvoda,

- prihvatljivi troškovi u potpunosti plaćeni isporučitelju usluge,.

Intenzitet potpore po korisniku:

- do 30 % ukupno prihvatljivih troškova, a najviše do 10.000,00 kuna po podmjeri 6.1.1.,
  - do 50 % ukupno prihvatljivih troškova, a najviše do 20.000,00 kuna po podmjeri 6.1.1. za profesionalne i ekološke poljoprivrednike,
  - do 70 % ukupno prihvatljivih troškova, a najviše do 30.000,00 kuna po podmjeri 6.1.1. za mlade poljoprivrednike,
  - do 100 % ukupno prihvatljivih troškova, a najviše do 20.000,00 kuna po podmjeri 6.1.2.
- kumulativno do 50.000,00 kuna za mjeru 6.1.

6.2. PROMOCIJA PROIZVODA

6.2.1. opremanje proizvoda,

6.2.2. priprema za izradu promotivnog materijala,

6.2.3. oglašavanje,

6.2.4. web stranica,

6.2.5. nastup na tržištu i sajmovima.

Uvjeti za dodjelu potpore:

- kod podmjere 6.2.1. prihvatljiv je samo trošak idejnog rješenja, dizajna, grafičke pripreme za tisak koji se odnosi na ukupno opremanje proizvoda (za znak, etiketu i prateću ambalažu za proizvod), a prihvatljivi će biti samo računi na kojima je jasno i nedvojbeno iskazan trošak idejnog rješenja, dizajna i grafičke pripreme za tisak od samog tiska,
- kod podmjere 6.2.2. prihvatljiv je samo trošak pripreme za izradu promotivnih materijala (baner, letak, brošura, katalog, plakat, posjetnica, film, DVD, majice, kape, olovke i ostali materijali koji se koriste u promotivne svrhe), a prihvatljivi će biti samo računi na kojima je jasno i nedvojbeno iskazan trošak pripreme za izradu promotivnih materijala od same izrade/tiska,
- kod podmjere 6.2.3. prihvatljiv je trošak oglašavanja na društvenim mrežama, televiziji, radiju i/ili u tiskanim medijima,
- kod podmjere 6.2.4. prihvatljiv je trošak web stranica (izrada/dizajn ili redizajn web stranice, trošak domene, trošak web hostinga, održavanje web stranice),
- kod podmjere 6.2.5. prihvatljivi su samo troškovi kotizacije za sajam/izložbu, trošak promocije u sajmenom katalogu, trošak najma i trošak uređenja izložbeno-prodajnog prostora, trošak kotizacije za ocjenjivanje proizvoda i trošak slanja uzoraka na inozemna ocjenjivanje/izložbe,
- prihvatljivi troškovi u potpunosti plaćeni dobavljaču robe, odnosno usluge.

Neprihvatljivi troškovi:

- troškovi tiska i troškovi izrade promotivnih materijala,
- troškovi smještaja i puta za sajam/izložbu.

Intenzitet potpore po korisniku:

- do 30% ukupno prihvatljivih troškova, a najviše do 10.000,00 kuna po pojedinoj podmjeri za podmjere 6.2.1., 6.2.2., 6.2.3., 6.2.4.,

- do 50% ukupno prihvatljivih troškova, a najviše do 20.000,00 kuna po pojedinoj podmjeri za podmjere 6.2.1., 6.2.2., 6.2.3., 6.2.4. za profesionalne i ekološke poljoprivrednike,
- do 70% ukupno prihvatljivih troškova, a najviše do 30.000,00 kuna po pojedinoj podmjeri za podmjere 6.2.1., 6.2.2., 6.2.3., 6.2.4. za mlade poljoprivrednike,
- do 30% ukupno prihvatljivih troškova, a najviše do 20.000,00 kuna po podmjeri 6.2.5.,
- do 50% ukupno prihvatljivih troškova, a najviše do 30.000,00 kuna po podmjeri 6.2.5. za profesionalne i ekološke poljoprivrednike,
- do 70% ukupno prihvatljivih troškova, a najviše do 40.000,00 kuna po podmjeri 6.2.5. za mlade poljoprivrednike,
- kumulativno do 50.000,00 kuna za mjeru 6.2.

Kriteriji dodjele:

- zahtjevi za potpore se rješavaju prema redoslijedu prispjeća i do utroška proračunskih sredstava,
- sukladno članku 3. Uredbe Komisije (EZ) broj 1407/2013 ukupan iznos potpora male vrijednosti koji je dodijeljen pojedinom korisniku ne smije prijeći protuvrijednost od 200.000,00 EUR tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine.

7. Ulaganje u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti i usluga na ruralnom području

Potpore ulaganju u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti i usluga na ruralnom području odnosi se na ulaganja u kapacitete za prijem gostiju na poljoprivrednom gospodarstvu te objekte/prodajna mjesta za prodaju vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na poljoprivrednom gospodarstvu i/ili vlastitim maloprodajnim mjestima:

- 7.1. Kapaciteti za prijem gostiju na poljoprivrednom gospodarstvu (vinotočja, kušaonice - sira, meda, rakija, suhomesnatih proizvoda, izletišta i sl.)

Prihvatljivi troškovi:

- nabava gotovih montažnih elemenata i građevinskog materijala za izgradnju vanjskih i unutarnjih zidova, krovnog pokrova, dimnjaka s priključkom, toplinske fasade, limarskih radova, vanjske stolarije, prozorskih klupčica, roleta/grilja, balkonske ograde, sobna vrata,
- nabava materijala za unutarnje uređenje koje uključuje postavljanje podne izolacije i cementne glazure, razvod vodovoda i kanalizacije, fini razvod elektroinstalacija, centralno grijanje, oblaganje podova (parket, laminat, pločice...) i zidova,
- uređenje sanitarnog čvora,
- nabava namještaja i profesionalne bijele tehnike potrebne za pružanje usluga,
- izrada idejnog rješenja za krajobrazno oblikovanje i hortikulturno uređenje dvorišta poljoprivrednog gospodarstva od ovlaštene osobe te hortikulturno uređenje i opremanje sukladno izrađenom projektu (stazice, klupe, stolovi, sjenice, koševi, zatravnjivanje, sadnice drveća, ukrasnog grmlja, dječje igralište, druge površine za igre i ostalo na otvorenom, parkirališta i sl.)
- svi troškovi izrade, postavljanja i ugradnje nabavljenih materijala.

Neprihvatljivi troškovi su:

- sitni inventar za uređenje, mali kućanski aparati, posuđe, multimedija, cvijeće - ljetnice, asfalt te troškovi dostave i troškovi servisiranja.

Uvjeti za dodjelu potpore:

- vrijednost ulaganja iznosi najmanje 30.000,00 kuna,
- prihvatljivi troškovi u potpunosti plaćeni dobavljaču robe, odnosno usluge,
- preslika Rješenja o ispunjavanju minimalnih tehničkih uvjeta za vrstu i kategoriju objekta u roku godine dana od dana isplate potpore,
- poslovni plan.

Intenzitet potpore po korisniku:

- do 30% vrijednosti ulaganja, a najviše do 80.000,00 kuna,
- do 50% vrijednosti ulaganja, a najviše do 150.000,00 kuna za profesionalne i ekološke poljoprivrednike,
- do 70% vrijednosti ulaganja, a najviše do 150.000,00 kuna za mlade poljoprivrednike.

7.2. Objekti/prodajna mjesta za prodaju vlastitih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na poljoprivrednom gospodarstvu i/ili vlastitim maloprodajnim mjestima

Prihvatljivi troškovi:

- nabava kioska/šandova/automata za prodaju vlastitih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda,
- nabava gotovih montažnih elemenata i građevinskog materijala za izgradnju i unutarnje uređenje objekata za prodaju koje uključuje postavljanje podne izolacije i cementne glazure, razvod vodovoda i kanalizacije, fini razvod elektroinstalacija, centralno grijanje, oblaganje podova i zidova,
- nabava opreme i uređaja potrebnih za prodaju vlastitih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda,
- svi troškovi izrade, postavljanja i ugradnje nabavljenih materijala.

Neprihvatljivi troškovi su: nabava sitnog inventara, troškovi servisiranja, troškovi dostave

Uvjeti za dodjelu potpore:

- vrijednost ulaganja iznosi najmanje 30.000,00 kuna,
- prihvatljivi troškovi u potpunosti plaćeni dobavljaču robe, odnosno usluge,
- preslika Rješenja o ispunjavanju minimalnih tehničkih uvjeta za vrstu i kategoriju objekta
- preslika izvotka iz Upisnika odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla,
- ugovor o dugogodišnjem najmu (najmanje 5 godina) ako nije vlastito maloprodajno mjesto,
- poslovni plan.

Intenzitet potpore po korisniku:

- do 30% vrijednosti ulaganja, a najviše do 80.000,00 kuna,
- do 50% vrijednosti ulaganja, a najviše do 150.000,00 kuna za profesionalne i ekološke poljoprivrednike,
- do 70% vrijednosti ulaganja, a najviše do 150.000,00 kuna za mlade poljoprivrednike.

Kriteriji dodjele:

- zahtjevi za potpore se rješavaju prema redoslijedu prispjeha i do utroška proračunskih sredstava,

- sukladno članku 3. Uredbe Komisije (EZ) broj 1407/2013 ukupan iznos potpora male vrijednosti koji je dodijeljen pojedinom korisniku ne smije prijeći protuvrijednost od 200.000,00 EUR tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine.

8. Ulaganja u sektoru šumarstva

Ulaganja prihvatljiva za potporu u sektoru šumarstva je nabava sitne mehanizacije, odnosno motornih pila, motornih kosa, motornih čistača i/ili kresača grana za čišćenje i uzgojne radove u šumarstvu.

Uvjeti za dodjelu potpore:

- korisnik mora posjedovati najmanje 1,00 ha ukupnog šumskog posjeda,
- šumski posjed mora biti upisan u Upisnik šumoposjednika,
- prihvatljivi troškovi u potpunosti plaćeni dobavljaču robe.

Intenzitet potpore po korisniku:

- do 50% vrijednosti ulaganja, a najviše do 10.000,00 kuna.

Kriteriji dodjele:

- zahtjevi za potpore se rješavaju prema redoslijedu prispjeća i do utroška proračunskih sredstava,
- sukladno članku 3. Uredbe Komisije (EZ) broj 1407/2013 ukupan iznos potpora male vrijednosti koji je dodijeljen pojedinom korisniku ne smije prijeći protuvrijednost od 200.000,00 EUR tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine.

B. RURALNI PROSTOR

1. IZGRADNJA I UREĐENJA INFRASTRUKTURE NA RURALNOM PROSTORU

Opis mjere

Dodjela kapitalnih pomoći jedinicama lokalne samouprave za poboljšanje kvalitete života u ruralnom području je poticanje dugoročno održivog i teritorijalno uravnoteženog razvoja na cijelom području Zagrebačke županije, posebno u dijelu koji se odnosi na infrastrukturu i kvalitetu života na ruralnom području. U ovom dijelu sufinancira se izgradnja ili rekonstrukcija nerazvrstanih cesta u funkciji razvoja poljoprivrede ili šumarstva, adaptacija, sanacija ili opremanje objekata društvene namjene i adaptacija, sanacija ili opremanje područnih škola.

Očekivani rezultat provedbe ove mjere je dugoročno održiv i teritorijalno uravnotežen razvoj na cijelom području Zagrebačke županije, osiguranje infrastrukturnih preduvjeta za gospodarski i društveni razvoj ruralnog područja te očuvanje stanovništva na ruralnom području.

Ciljevi mjere

Cilj dodjele kapitalnih pomoći jedinicama lokalne samouprave za poboljšanje kvalitete života u ruralnom području je poticanje dugoročno održivog i teritorijalno uravnoteženog razvoja na cijelom području Zagrebačke županije, posebno u dijelu koji se odnosi na infrastrukturu i kvalitetu života na ruralnom području.

Uvjeti prihvatljivosti projekta

Prijavljeni program/projekt mora biti u skladu s Razvojnou strategijou Zagrebačke županije te razvojnim programima i planovima jedinica lokalne samouprave.

Sufinanciranje programa/projekata izgradnje i uređenja infrastrukture na ruralnom području koji obuhvaćaju:

- izgradnju ili rekonstrukciju nerazvrstanih cesta u funkciji razvoja poljoprivrede ili šumarstva,
- izgradnju, adaptaciju, sanaciju ili opremanje objekata društvene namjene (vatrogasni domovi i spremišta, društveni domovi, dječja igrališta, sportske građevine, građevine za organiziranje njege, odgoja i obrazovanja te zaštite do polaska u osnovnu školu, groblja - komunalna infrastruktura i prateće građevine),
- izgradnju, adaptaciju, sanaciju ili opremanje područnih škola.

Prihvatljivi su svi troškovi za radove, opremu i usluge iz područja ruralne infrastrukture sukladno stavkama iz financijskog plana i troškovnika programa/projekta.

Uvjeti prihvatljivosti Korisnika

Jedinice lokalne samouprave s područja Zagrebačke županije.

Intenzitet potpore po korisniku:

Do 100% prihvatljivih troškova, ovisno o indeksu razvijenosti korisnika.

Nadzor i kontrola

Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo provodi administrativnu kontrolu svih zaprimljenih zahtjeva i kontrolu na licu mjesta najmanje na uzorku korisnika propisanim Zakonom o fiskalnoj odgovornosti.

Upravni odjel organizira praćenje provedbe projekata financiranih na temelju javnog natječaja/javnog poziva i priprema izvješće o provedbi i rezultatima javnog natječaja/javnog poziva. Rezultati javnog natječaja/javnog poziva objavljuju se na službenim stranicama Zagrebačke županije www.zagrebacka-zupanija.hr

2. SUFINANCIRANJE PROGRAMA PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA NA RURALNOM PODRUČJU

Opis mjere

Najslabije razvijene jedinice lokalne samouprave najčešće nisu u mogućnosti samostalno osigurati dostatna financijska sredstva za organizaciju predškolskog odgoja i obrazovanja sukladno Državnom pedagoškom standardu koji ima za cilj osigurati jednake uvjete predškolskog odgoja i obrazovanja na području cijelog teritorija Republike Hrvatske. Učinkovit sustav predškolskog odgoja i obrazovanja preduvjet je zadržavanja mlađeg reproduktivnog i ekonomski produktivnog dijela stanovništva na ovom području koje je najčešće najviše pogođeno negativnim demografskim kretanjima.

Ciljevi mjere

Ciljevi mjere su osiguravanje predškolskog odgoja i obrazovanja na području najslabije razvijenih jedinica lokalne samouprave Zagrebačke županije, razvitak sela, oživljavanje seoskog prostora i zadržavanje stanovništva na ruralnom prostoru.

Korisnici mjere

Jedinice lokalne samouprave s područja Zagrebačke županije svrstane u I. do IV. skupinu razvijenosti.

Nadzor i kontrola

Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo provodi administrativnu kontrolu svih zaprimljenih zahtjeva.

Upravni odjel organizira praćenje provedbe projekata financiranih na temelju javnog natječaja/javnog poziva i priprema izvješće o provedbi i rezultatima javnog natječaja/javnog poziva. Rezultati javnog natječaja/javnog poziva objavljuju se na službenim stranicama Zagrebačke županije www.zagrebacka-zupanija.hr.

3. AKTIVNOSTI I PROJEKTI IZ PODRUČJA POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVITKA

Ciljevi mjere

Ciljevi mjere su razvitak sela, oživljavanje seoskog prostora, zadržavanje stanovništva na ruralnom prostoru i povećanje prepoznatljivosti ruralnog područja i proizvoda koji se proizvode na ruralnom području.

Opis mjere

Navedeni ciljevi ostvaruju se kroz provedbu mjere putem projekata i aktivnosti kojima se unapređuje povezivanje i udruživanje poljoprivrednih proizvođača, podiže razina znanja u poljoprivredi radi intenziviranja razvoja i povećanja konkurentnosti, poboljšavaju uvjeti za proizvodnju i poslovanje u ruralnom prostoru, razvijaju prepoznatljivi oblici selektivnog turizma, jačaju prepoznatljive tradicijske vrijednosti, organiziraju i provode gospodarske manifestacije koje su od značaja za Zagrebačku županiju.

Korisnici mjere

- Zadruga poljoprivrednih proizvođača,
  - Proizvođačke organizacije,
  - Jedinice lokalne samouprave,
- svi s područja Zagrebačke županije.

Nadzor i kontrola

Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo provodi administrativnu kontrolu svih zaprimljenih zahtjeva i kontrolu na licu mjesta najmanje na uzorku korisnika propisanim Zakonom o fiskalnoj odgovornosti.

Upravni odjel organizira praćenje provedbe projekata financiranih na temelju javnog natječaja/javnog poziva i priprema izvješće o provedbi i rezultatima javnog natječaja/javnog poziva. Rezultati javnog natječaja/javnog poziva objavljuju se na službenim stranicama Zagrebačke županije www.zagrebacka-zupanija.hr

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Program stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Glasniku Zagrebačke županije“.

**PREDSJEDNIK
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE**

ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Mato Čičak

O b r a z l o ž e n j e

Programa poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora Zagrebačke županije u 2021. godini

I. Pravni temelj:

Pravni temelj za donošenje Programa sadržan je u članku 36. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“ broj 118/18, 42/20 i 127/20), članku 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01-vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11 i 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17 i 98/19), članku 24. Statuta Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 17/09, 31/09, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst, 5/18, 14/18, 18/18 - pročišćeni tekst, 3/20 i 23/20), članku 64. Poslovnika Županijske skupštine Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 26/09, 5/13 i 6/13 – pročišćeni tekst, 28/17, 5/18, 14/18 i 18/18 - pročišćeni tekst, 23/20 i 34/20), i usklađen je sa Županijskom razvojnom strategijom Zagrebačke županije do 2020. („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 29/17) i Odlukom o produljenju važenja Županijske razvojne strategije do 2020. do 31. prosinca 2021. godine („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 16/20).

II. Razlog zbog kojeg se Program donosi:

Program poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora Zagrebačke županije u 2021. godini osnova je poticanja planskog razvoja ovih gospodarskih sektora ruralnog prostora te je usklađen s potrebama i mogućnostima svih dionika ruralnog prostora kao i njihovog razvoja na području Zagrebačke županije.

Na temelju provedenih analiza aktivnosti koje su sufinancirane proteklih godina, kao i na temelju važeće zakonske regulative, program u sektoru poljoprivrede obuhvaća sufinanciranje ulaganja u materijalnu imovinu koje ima za cilj povećanje i modernizaciju proizvodnje i proizvodnih kapaciteta i objekata. Nadalje, prijenos znanja i aktivnosti informiranja kao i uspostava sustava kvalitete i marketing poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda omogućit će povećanje razine znanja proizvođača i prijenos informacija između znanstvenih i stručnih institucija prema primijenjenoj proizvodnji kao i povećanje kvalitete i sigurnosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda te marketinšku prepoznatljivost proizvoda. Izrada projektno-tehničke dokumentacije preduvjet je provedbe novih projekata u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnom razvoju dok će se genetsko bogatstvo u poljoprivredi očuvati uzgojem izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja. Diverzifikacija gospodarskih djelatnosti i usluga na ruralnom prostoru i povećanje dostupnosti i plasmana poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda kao i potpore za područja s otežanim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi imaju za cilj očuvanje gospodarske aktivnosti na ruralnom prostoru. Značajan doprinos ukupnom razvoju poljoprivrede i šumarstva donijet će okrupnjavanje poljoprivrednog i šumskog zemljišta a rizici u poljoprivrednoj proizvodnji umanjiti osiguranjem proizvodnje.

Kvaliteta života na ruralnom prostoru podići će se ulaganjima u izgradnju i/ili rekonstrukciju nerazvrstanih cesta u funkciji razvoja poljoprivrede i/ili šumarstva, adaptaciju i/ili sanaciju i/ili opremanje objekata društvene namjene i adaptaciju i/ili sanaciju i/ili opremanje područnih škola. Sufinanciranjem programa predškolskog odgoja i obrazovanja na ruralnom području osigurat će se učinkovit sustav predškolskog odgoja i obrazovanja jedinicama lokalne samouprave najnižeg stupnja razvoja što je preduvjet zadržavanja mlađeg reproduktivnog i ekonomski produktivnog dijela stanovništva na ovom području koje je najčešće najviše pogođeno negativnim demografskim kretanjima. Osim ovoga, provedba projekata i aktivnosti kojima se unapređuje povezivanje i udruživanje poljoprivrednih proizvođača, podiže razina znanja u poljoprivredi radi intenziviranja razvoja i povećanja konkurentnosti, poboljšavaju uvjeti za proizvodnju i poslovanje u ruralnom prostoru, razvijaju prepoznatljivi oblici selektivnog turizma, jačaju prepoznatljive tradicijske

vrijednosti, organiziraju i provode gospodarske manifestacije koje su od značaja za Zagrebačku županiju doprinijet će razvitku sela, oživljavanju seoskog prostora, zadržavanju stanovništva na ruralnom prostoru i povećanju prepoznatljivosti ruralnog područja i proizvoda koji se proizvode na ruralnom području.

Smatramo vrlo važnim sufinanciranje poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora te predlažemo Županijskoj skupštini Zagrebačke županije da donese predloženi Program, kako bi se poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima županijskih mjera olakšalo u postupku ostvarivanja iste.

III. Ocjena sredstava potrebnih za provođenje Programa i način kako će se ona osigurati:

Sredstva za provedbu ovog Programa osigurana su u Proračunu Zagrebačke županije za 2021. godinu na Razdjelu 3. Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo.

**IZVJEŠĆE O PROVEDENOM SAVJETOVANJU
S JAVNOŠĆU**

Naziv akta	Program poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora Zagrebačke županije u 2021. godini
Nositelj izrade akta	Zagrebačka županija, Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo
Cilj i glavne teme savjetovanja	<p>Savjetovanje s javnošću provedeno je s ciljem prikupljanja mišljenja, primjedbi i prijedloga zainteresirane javnosti o Nacrtu Programa poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora Zagrebačke županije u 2021. godini.</p> <p>Program poticanja razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora Zagrebačke županije u 2021. godini osnova je poticanja planskog razvoja ovih gospodarskih sektora ruralnog prostora te je usklađen s potrebama i mogućnostima svih dionika ruralnog prostora kao i njihovog razvoja na području Zagrebačke županije.</p> <p>Program se temelji na rezultatima i preporukama donesenih i prihvaćenih strateških dokumenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije do 2020., Županijska skupština Zagrebačke županije, 2017. • Strategija razvoja informacijske i komunikacijske tehnologije na području Zagrebačke županije – Pametna Županija do 2023. Županijska skupština Zagrebačke županije, 2017. • Strategija turističkog razvoja Zagrebačke županije (do 2025.), Županijska skupština Zagrebačke županije, 2016. • Strategije kulturnog razvoja Zagrebačke županije 2016. - 2026., Županijska skupština Zagrebačke županije, 2016. • Strategija razvoja ljudskih potencijala Zagrebačke županije za razdoblje 2014.-2020. Županijska skupština Zagrebačke županije, 2015.
<p>Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?</p> <p>Ako jest, kada je nacrt objavljen i koliko vremena je ostavljeno za savjetovanje?</p>	<p>Nacrt prijedloga akta bio je objavljen na službenoj internetskoj stranici Zagrebačke županije (www.zagrebacka-zupanija.hr).</p> <p>Internetsko savjetovanje trajalo je petnaest dana te je bilo provedeno od 4. do 19. studenoga 2020. godine.</p>

<p>Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očekivanja?</p>	<p>OPG Nikolina Varga OPG Dario Frangen ALTAIR F d.o.o.</p>	
<p>ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDABA:</p> <p>Prihvaćene primjedbe</p> <p>Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje</p>	<p>OPG Nikolina Varga predložilo je da se potpore za kapitalne investicije u poljoprivredi za ulaganja u materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezana s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom i ulaganja u modernizaciju i povećanje konkurentnosti poduzetnika u preradi i stavljanju na tržište poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda dodjeljuju na način da se korisnici prijavljuju na temelju ponuda ili predračuna i da se realizaciji projekta pristupi po donošenju odluke o odobrenju projekta i dodjeli potpore od strane Županije.</p> <p>OPG Dario Frangen predložilo je da se potpore dodjeljuju ekološkim proizvođačima za nabavu repro materijala za ekološku proizvodnju (ekološko sjeme, gnojivo, sredstva za zaštitu bilja i sl.) i nabavu životinja za ekološki uzgoj.</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen jer nije u skladu s člankom 14. Uredbe Komisije (EU) br. 702/2014 prema kojoj se dodjeljuju potpore za ulaganja u materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezana s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom.</p> <p>ALTAIR F d.o.o. predložilo je da se potpore dodjeljuju ekološkim proizvođačima za nabavu mehanizacije za primarnu ekološku proizvodnju.</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen zbog ograničenog financijskog kapaciteta Proračuna.</p>	
<p>Troškovi provedenog savjetovanja</p>	<p>Provedba internetskog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove.</p>	
<p>Tko je i kada izradio izvješće o provedenom savjetovanju?</p>	<p>Ime i prezime: <i>mr.sc. Josip Kraljičković</i> <i>Pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo</i> <i>potpis i pečat</i></p>	<p>Datum: 20. studenoga 2020. godine</p>